

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 03-10-2021 r.

Marcin Wiącek

VII.510.92.2021.PKR

**Pan
Bartłomiej Starosta
Przewodniczący
Stalego Prezydium Forum Współpracy
Sędziów**
mail: starosta@fws.pl

Szanowny Panie Przewodniczący,

w odpowiedzi na Pana pismo z dnia 14 września 2021 r., skierowane do RPO, uprzejmie informuję, że Rzecznik Praw Obywatelskich postanowił podjąć zgłoszoną sprawę i skierować wystąpienie do Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie stosowania przepisów ustawowych, które stanowiły podstawę do zarządzenia przerwy w czynnościach służbowych sędziów.

Kopię wystąpienia skierowanego w dniu dzisiejszym do Ministra Sprawiedliwości załączam do niniejszego pisma.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że po analizie wniosku Członków Stalego Prezydium Forum Współpracy Sędziów w zakresie dotyczącym podjęcia działań celem stwierdzenia niekonstytucyjności art. 130 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. *Prawo o ustroju sądów powszechnych* (Dz. U. z 2020 r. poz. 2072; dalej jako: p.u.s.p.), Rzecznik nie znalazł podstaw do jego uwzględnienia z uwagi na fakt, że przepis ten został już poddany ocenie Trybunału Konstytucyjnego w wyroku z dnia 15 stycznia 2009 r. o sygn. akt K 45/07, wydanym w pełnym składzie. W wyroku tym TK stwierdził, że art. 130 p.u.s.p. w zakresie, w jakim pozwala Ministrowi Sprawiedliwości na zarządzenie natychmiastowej przerwy w czynnościach służbowych sędziego, jest zgodny z art. 10 ust. 1, art. 173 i art. 180 ust. 2 Konstytucji RP.

Należy jednak podkreślić, że w wyroku tym TK jednocześnie zauważył, że sama procedura zarządzenia natychmiastowej przerwy w czynnościach sędziego jest wyłącznie procedurą awaryjną, a zarządzenie w tej sprawie może być wydane po spełnieniu dwóch merytorycznych przesłanek.

Pierwsza z nich została skorelowana z sytuacją zatrzymania sędziego z powodu schwytania go na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa umyślnego. W tym wypadku przepis art. 181 Konstytucji RP umożliwia zatrzymanie lub aresztowanie sędziego nawet bez zgody sądu. Szybka decyzja prezesa sądu lub Ministra Sprawiedliwości w takiej sytuacji jest decyzją następczą, która tymczasowo porządkuje sytuację, co ma olbrzymie znaczenie m.in. dla prowadzonych przez tego sędziego konkretnych postępowań.

Druga przesłanka dotyczy wykazania, że ze względu na rodzaj czynu dokonanego przez sędziego powaga sądu lub istotne interesy służby wymagały natychmiastowego odsunięcia go od wykonywania obowiązków służbowych. Jak wynika z powołanego powyżej wyroku TK, nacisk kładziony jest zatem na przesłanki pozamerytoryczne, niezwiązane z konkretnymi postępowaniami, jakie dany sędzia prowadzi, jednakże o takim kalibrze jakościowym, który przekreślałby realne prawo stron do sądu. Przesłanki te są także badane przez sąd dyscyplinarny, który może odmówić im racji i uchylić zarządzenie o przerwie w wykonywaniu czynności służbowych (pkt H. 3.3).

W sprawach sędziego Adama Synakiewicza i sędzi Marty Piłńnik powyższe przesłanki, zawarte w art. 130 p.u.s.p., nie zostały – w świetle wyroku TK o sygn. akt K 45/07 – spełnione, a zatem zarządzenie natychmiastowej przerwy w czynnościach służbowych tych sędziów, dokonane przez Ministra Sprawiedliwości, zostało wydane bez podstawy prawnej.

Rzecznik Praw Obywatelskich nie widzi zatem podstaw do kwestionowania konstytucyjności art. 130 p.u.s.p., dostrzega jednak poważny problem w praktyce stosowania tego przepisu. Z tego względu podjął działania opisane na wstępie.

Łączę wyrazy szacunku

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/